

SADRŽAJ

Treća dimenzija

SADRŽAJ ODGOVORA

Podrazumeva klasifikaciju pojma koji ispitanik nudi
kao odgovor

A - životinja

Ad - deo životinje

(A)- životinja iz mašte

(Ad)- deo životinje iz mašte

H - ljudska figura

Hd - deo ljudske figure

(H) - humanoidna bića iz mašte

(Hd) - deo ljudske figure iz mašte

Hx - emocije i senzorna iskustva

Bt - biljka

Ge - geografija

Ls - pejzaž

Na - priroda bez Bt i Ls

Art- umetnički predmeti

Ay - antropologija

Sc - nauka

Hh - domaćinstvo

An - anatomija

Xy - rentgen

Ex - eksplozija

Fi - vatra

Cl - oblaci

Sx - seksualni organi

Fd - hrana

Cg - odeća

Bl - krv

Id- ostalo

Interpretacija bogatstva sadržaja

- Raznovrsnost sadržaja nam ukazuje na:
 - asocijativno bogatstvo,
 - intelektualnu i edukativnu zaleđinu i
 - fleksibilnost, nasuprot stereotipnom mišljenju.
- Vrste sadržaja često odražavaju ispitanikova:
 - interesovanja (npr. bića iz mašte, tehnika)
 - potrebe (npr. sex, hrana)
 - preokupacije (npr, anatomija)
 - socijalne interakcije (ljudi)
- Zavisao je od profesionalnog usmerenja (medicinari - An, biolozi - Bt)
- Starost i pol utiču na sadržaj

Interpretacija pojedinih grupa sadržaja

Kvalitet interpersonalnih relacija i samopercepcija - humani sadržaji

- Ukazuju na prisustvo interesovanja za druge, ali
- H nije uvek indikator kapaciteta za tople i čvrste međuljudske odnose
- Pozitivnije značenje ide uz:
 - cele figure, nasuprot delova
 - ljudske nasuprot humanoidnim
 - dobru formu,
 - M koje je kooperativnog (vs. agresivnog) tipa,
 - neupadljivu verbalizaciju.

Cele ljudske
figure

Čovekolike
figure

Delovi
ljudi

Delovi čovekolikih
figura

H: [(H)+Hd+(Hd)]

- Zato gledamo
- U nekliničkoj populaciji je obično veća leva strana proporcije – realističnija samoprocena sebe i drugih ljudi

Kvalitet interpersonalnih relacija i samopercepcija - humani sadržaji

- H i Hd rastu tokom detinjstva do oko 10 godine kada dostižu prosečnih 18%.
 - Kod odraslih osoba se očekuje između 4 i 9 bilo kakvih humanih odgovora tj. 2 do 7 cela, ljudska H, a u zavisnosti od doživljajnog tipa
 - Nedostatak ili nizak broj H – nezainteresovanost za ljude (izolovane, introvertne osobe) ili ljudi sa problematičnim vrednosnim sistemom i potrebom za ljudima – kriminalci, shizoidi.
 - H sa negativnim karakteristikama (F-, M-, agres. i patološka verb.) maladaptivni, konfliktni interpersonalni odnosi, socijalna nekompetentnost, uglavnom kod svih vrsta pacijenata, ali i dela opšte populacije
-
-
-
-

Ostali humani odgovori

- Veći broj ostalih H od pravih H – površna socijabilnost i zainteresovanost za ljude, ali se oni baš ne razumeju
- Delovi ljudskih figura
 - H : Hd – 3 : 1 normalno, 1:1 – kod SCH
 - Veći broj Hd - sužena slika sveta, depresivnost, anksioznost, intelektualna insuficijencija, skraćeno procesovanje
- Humanoidna bića iz mašte (H) i (Hd) – slika o sebi nije zasnovana na identifikaciji sa realnim ljudima i iskustvu nego izmaštanim i udaljenim od realnosti – infantilnost
- Hx – bavljenje slikom o sebi i odnosom prema sebi na intelektualizerski način

Ostali indikatori samopercepcije i interpersonalnog funkcionisanja

- **Indeks egocentričnosti – $\frac{3r+(2)}{R}$**

- Mera samopoštovanja i bavljenja sobom
- Sadrži: (r) refleksije i odgovore u paru (2).
- Prosečan indeks je .33 do .45.
- Snižen kod depresija,
- Povišen kod egocentričnih, kod pacijenata pre terapije.
- Odrazi su jači znak pozitivnog samopoštovanja ili narcisoidnosti.
- Nizak indeks, a prisutna refleksija ukazuje na depresivni afekat, konflikt u vezi samopercepcije i samovrednovanja

- **Indeks intelektualizacije: $2 \times AB + Art + Ay$**

- 4-6: češća upotreba intelektualizacije, preko 6: ekscesivna upotreba

Ostali indikatori samopercepcije i interpersonalnog funkcionisanja

Indeks hipervigilnosti HVI:

- T=0
- $Z_f > 12$
- $S > 3$
- $H + (H) + H_d + (H_d) > 6$
- $(H) + (A) + (H_d) + (A_d) > 3$
- $H+A : H_d+A_d < 4:1$
- $C_g > 3$

Indeks je pozitivan, ako je prisutan prvi znak i bar 4 od preostalih.

Tumači se kao preokupiranost, vulnerabilnošću, podozrivost, sumnjičavost, nepoverljivost, paranooidnost, projekcija

Ostali indikatori samopercepcije i interpersonalnog funkcionisanja

- **Indeks socijalne izolacije:**

$$\bullet \underline{\text{Bt} + 2\text{Oblaci} + \text{Geo} + \text{Ls} + 2\text{Nat}}$$

R

- ukazuje na inhibiranost, usamljenost, povučenost, shizoidnost
- od .25 do .32 osobe koje se slabije uključuju u socijalne interakcije;
- preko .32 – vrlo verovatno da je osoba izolovana

Ostali indikatori samopercepcije i interpersonalnog funkcionisanja

- Dobra i loša ljudska reprezentacija (GHR i PHR – good/poor human representation)
- Bazirane na ljudskim i humanoidnim figurama ali i životinjama sa ljudskom kinestezijom.
- Da li su reprezentacije dobre ili loše određuje se dobrim delom na osnovu odsustva i prisustva specijalnih skorova i ubrajaju se u jedan od njih te će biti obrađeni

Stereotipnost i preokupiranost

- Preokupacije – traži i lako nalazi sadržaj koji mu odgovara, kojim je preokupiran, umesto da mu percept upravlja asocijacijama
- Perseveracije – isti sadržaji se perseveriraju u okviru iste i/ili na više karata. Najčešće su posledica nenalaženja novog sadržaja.

Sadržaji koji mogu biti znaci stereotipnog mišljenja

Životinjski odgovori (A+Ad)

- Oko 40% odgovora iz ove klase normalno u normalno produktivnom protokolu kod 30-godišnjaka.
 - Preko 50% ovih odgovora - stereotipnost, odnosno, siromaštvo ideja (nemotivisanost, int. insuficijencija, D, Org, Alc, deca).
-
-
-
-

Sadržaji koji mogu biti znaci stereotipnog mišljenja

• **Anatomski odgovori (At)**

- 1-2 At odgovora – normalno u protokolu normalne produktivnosti.
- Veći broj At kod somatskih bolesnika, trudnica, pubertetlija, gojaznih na dijeti, psihosomatičara i ostalih okupiranih ili aktuelno skoncentrisanih na telo.
- At sa (F-) - SCH i D sa hipohondrijskim preokupacijama.
- Prema Eksneru Rtg ima isto značenje kao At, a prema starijim autorima Rtg se tumači kao senka odgovori - ima značenje racionalnog, ali ne i emotivnog priznavanja pasivno zavisnih potreba

Ostali znaci stereotipnosti:

- Odgovori sa DQv (cvet, šuma, trava, ostrva...)
-
-
-
-

Interpretacija ostalih sadržaja (ukoliko su previše zastupljeni)

Nauka -Sc

- Najčešći su kod kompulzivnih neurotika, psihopata,
- sa lošom formom kod psihoza.

Domaćinstvo Hh

- Prozaična, svakodnevna interesovanja,
- Specifične preokupacije
- Domaćice

Biljke

- Češće kod žena I dece.
- Ukazuju na osobe koje su osetljive I tananih osećanja
- Biljke sa DQv niži intelektualni nivo ili nemotivisanost.
- Neodređeni biljka odgovori na boji, su obično odraz nekontrolisanog upliva afekta usled boje.

U proseku se javljaju po 1 u protokolima normalne dužine

Sadržaji sa patološkim implikacijama – oblaci, vatra i krv

- Oblaci I dim

- Nedostatak artikulisanosti percepta, najčešće usled intenzivne anksioznosti i mračnog raspoloženja. (senka i ahromatska boja)

- Eksplozije, Vatra

- Impulsivnost, tenzija (C i m odgovori)

- Krv.

- Tenzija *agresije* koja prevazilazi onu kod prosečno adaptiranih osoba.
- Agresivnost može biti različitog porekla i smera (auto/hetero)
- Ako se vide okrvavljene ljudske ili životinjske figure, ispitanik se pre doživljava kao žrtva nego vinovnik agresije
- Krv, kap krvi nešto češći u opštoj populaciji.

Sadržaji sa posebnim implikacijama – hrana i odeća

- Hrana

- 2 ili više – zavisnost, prekomerno oslanjanje na druge, nesposobnot za samostalno odlučivanje.

- Odeća

- želja da se zaštiti (“vitez u oklopu sa štitom”) ili
- zabrinutost u vezi tuđih motiva jer se ne vide jasno (“Ljudi u kaputima, pa ne vidim kakvi su zaista”)

Sadržaji sa posebnim implikacijama – seks (Sx)

- Obično se vide u patološkim uslovima, ali I kod:
 - profesionalaca (medicinari),
 - otkočenih
 - sofisticiranih osoba (intelektualizera).
- Patološka težina raste:
 - ako se nađu na mestima koja nisu uobičajena za to,
 - ako su praćena nepravilnom, vulgarnom verbalizacijom,
 - ako se odgovorom obuhvata ceo seksualni čin,
 - ako se fabulizira, cepidlači u opisivanju,
 - ili ako se javlja inkoherentnost pri odgovaranju.

Sadržaji sa patološkim implikacijama – seks (Sx)

- Normalni subjekti obično ulaze u test situaciju sa dobro uspostavljenim tabuom, tako da njihove asocijacije ne idu u tom pravcu ili ih ne izgovaraju.
- Kod neurotika, najčešće se javljaju zbog seksualnih preokupacija ili poremećaja.
 - Dobijaju se na uobičajenim delovima mrlje (II,VI,VII,IX).
 - Često ih ne izgovore, već eventualno naknadno daju posle drugih odgovora.
- Psihoze – sa lakoćom ih izbacuju, i to u velikom broju, ili se blokiraju, ćute ili odbijaju da se dalje testiraju.

Osnovne kategorije sadržaja i sažeci njihovih interpretacija

- Životinje – stereotipnost, konvencionalnost
- Ljudi – zainteresovanost za ljude i self-koncept
- Anatomija, RTG - okupiranost somatskim tegobama, stereotipnost
- Bt, Ge, Cl, Ls i Na – izolovanost
- Umetnost i antropologija – intelektualizacija
- Krv, vatra i eksplozije – impulsivnost
- Domaćinstvo i nauka – specifične preokupacije, nezainteresovanost
ljude
- Odeća – nepoverljivost u vez sa ljudskim namerama
- Hrana – pasivno zavisne karakteristike
- Seks – izolacija afekta, preokupiranost seksom

Učestalost odgovora

Četvrta dimenzija

Popularni odgovori - P

- **P** je onaj koji se javlja jednom u 4-5 protokola.
- Znači P imaju samo odgovori koji spadaju u ekstremno česte.
- Za svaku kartu postoji 1 do 2 P odgovora – dati su u tablicama sa kvalitetom forme
- P po definiciji ima dobru formu i neku od krupnijih lokalizacija (G,D)
- U protokolu koji ima 20-25 odgovora normalno je 4-5 tj. 20-25% P
- *Značenje*: kapacitet za konvencionalno i zdravorazumsko mišljenje,
- Previše P - konformizam, disimulacija, nemotivisanost, perfekcionizam ili strah od projekcije
- Premalo P – neobičan pristup realnosti, nekonvencionalnost ili nedostatak zdravog razuma

Popularni odgovori - P

U patološkim protokolima

- Visok P% srećemo kod:
 - niže inteligencije,
 - kompulzivne preterane kritičnosti I pedantnosti
 - depresivne inercije I samokritičnosti,
 - ideacione zaravnjenosti kod simplex SCH
 - psihopata sa konkretnim, zdravorazumskim rezonom
- Nizak procenat P, uz druge pokazatelje, pogotovo F-:
 - SCH
 - Ako kod neurotika nađemo nisko P, sumnja na SCH
 - Ideaciono bogate kliničke slike

Karta	Lokacija	Popularni odgovor
I	W	Slepi miš tako da gornji deo mrlje u a položaju predstavlja gornji deo slepog miša i <i>samo</i> ako je upotrebljena cela mrlja.
I	W	Leptir tako da gornji deo mrlje u a položaju predstavlja gornji deo leptira i <i>samo</i> ako je upotrebljena cela mrlja.
II	D1	Životinja , specifikovana kao medved, pas, slon ili jagnje. Odgovor obično uključuje glavu ili gornji deo, ali i oni odgovori koji uključuju celu figuru životinje takođe se kodiraju kao P.
III	D9	Ljudska figura ili reprezentacija poput lutaka, karikatura itd. Ako se D1 koristi kao dve ljudske figure, D7 ili Dd31 ne smeju da budu deo ljudske figure ako skorujemo P.
IV	W ili D7	Ljudska ili humanoidna figura kao džin, čudovište, naučno-fantastično stvorenje. Figure životinja nisu P.
V	W	Slepi miš tako da gornji deo mrlje u a položaju predstavlja gornji deo slepog miša i <i>samo</i> ako je upotrebljena cela mrlja.
V	W	Leptir tako da gornji deo mrlje u a položaju predstavlja gornji deo leptira i <i>samo</i> ako je upotrebljena cela mrlja.

Karta	Lokacija	Popularni odgovor
VI	W ili D1	Životinjska koža , krzno, prostirka ili dlake. Često se koža, krzno ili dlaka spominju pri opisu cele životinje kakva je mačka ili lisica i to u prirodnom ili neprirodnom obliku. Odluka da se kodira P u takvim odgovorima zavisi od toga da li su koža ili krzno samo spomenuti ili jasno implikovani u subjektivom odgovoru.
VII	D9	Ljudska glava ili lice, posebno određeno kao žensko, dečje ili indijansko ili bez određivanja pola. Ovaj popularni odgovor obično je deo odgovora dobijenih na većim delovima D1, D2 ili Dd23. Ako se upotrebi D1, gornji segment (D5) obično se određuje kao kosa, pero itd. Ako odgovor uključuje cele D2 ili Dd23 oblasti, kodiramo P samo ako su glava ili lice ograničeni na D9 oblast.
VIII	D1	Cela figura životinje , obično neka vrsta psa, mačke ili glodara pri čemu je glava životinje prema gore
IX	D3	Ljudska ili humanoidna figura poput veštice, diva, čudovišta, naučno-fantastičnog stvorenja itd.
X	D1	Pauk , sa svim dodacima ograničenim na D1 oblast.
X	D1	Rak , sa svim dodacima ograničenim na D1 oblast.

Specijalni skorovi

NEOBIČNA VERBALIZACIJA I SADRŽAJI, SPECIJALNI FENOMENI I
ODLIKE LJUDSKE FIGURE